

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.4 อภิปรายผล

5.5 ข้อเสนอแนะ

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านการ
บริหารการจัดการในโรงเรียน

2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครู นักเรียนที่มีต่อบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3) เพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีต่อครู และ
นักเรียน

4) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 197
คน (2) ครูอาจารย์ จำนวน 2,910 คน และ (3) นักเรียน จำนวน 2,010 คน รวมประชากร
ทั้งสิ้น 5,117 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random
sampling) ตามขนาดของโรงเรียนมี 3 กลุ่ม จำนวน 20 โรงเรียน เป็นกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก
ใหญ่ จำนวน 6 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน เป็น 40 คน

จำนวนครูอาจารย์โรงเรียนละ 10 คน เป็น 200 คน และจำนวนนักเรียน โรงเรียนละ 15 คน เป็น 300 คน การให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 540 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างครูอาจารย์ ใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรง (Validity) ทั้งความตรงเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Tryout) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกัน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนในเขตจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และนักเรียน ได้สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเป็น 0.89, 0.91 และ 0.93 ตามลำดับ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ดำเนินการวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยขอความร่วมมือจาก ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และนักเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น 530 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.15

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC+ และใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลข้อมูลแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.3.1 การศึกษาสภาพการจัดการบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของครูอาจารย์

ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์เห็นว่าในภาพรวมแล้ว การจัดการบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารจัดการ เช่น ทางด้านกายภาพ ได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาบริเวณโรงเรียน ให้สะอาดร่มรื่น ความเอาใจใส่ในการตกแต่งอาคารเรียนเพื่อความร่วมมือ สบายงาม เรียบร้อย การจัดห้องเรียนให้มีแสงสว่างพอเพียง อากาศถ่ายเทไม่สะสม และการจัดห้องพัสดุเป็นสัดส่วน

ด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดการแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียนอยู่เสมอ มีการจัดประชุมอบรมจริยธรรม และความประพฤติของนักเรียน โดยเฉพาะการมอบหมายให้นักเรียนมีหน้าที่ความรับผิดชอบจัดนิทรรศการทั้งในและนอกห้องเรียน ให้ความสำคัญต่อนักเรียนที่มีความสำเร็จในกิจกรรมทางวิชาการ และการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับนักเรียน ด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ การจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน จัดบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ตลอดจนการดูแลสวนครัว สวนหย่อม อาคารเรียน สวนป่า สวนสมุนไพร อุทยานหนังสือ เป็นต้น ส่วนการปฏิบัติที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การให้ความช่วยเหลือจากชุมชน การออกเยี่ยมพบปะผู้ปกครองนักเรียนที่นักเรียนมีปัญหาและไม่มีปัญหา ตลอดจนการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ผลงานทางวิชาการและสันถนาการกับชุมชน

5.3.2 การศึกษาความพึงพอใจของครูนักเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ เห็นว่าโดยภาพรวมของความพึงพอใจของครู นักเรียน ต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความพอใจอยู่ในระดับมากทั้งสามด้านด้วยกัน แยกแต่ละด้านดังนี้ ด้านกายภาพ เช่น การจัดบริเวณอาคารสถานที่ต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียน ตัวอย่าง สนามกีฬาต่าง ๆ ปรับปรุงบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม ร่มรื่น เป็นบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนการสอน และมีความสะดวกในการติดต่อระหว่างอาคารเรียนต่ออาคารเรียน ด้านวิชาการ เช่น ครู นักเรียนมีสถานที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้และพักผ่อนภายในโรงเรียน นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการและอำนวยความสะดวกทางการเรียนการสอนในระยะยาว และ การบริหารการจัดการ ที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การเอาใจใส่ของผู้บริหารในการวางแผนฯ การบริหารงานเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม การจัดที่พักให้ครู-อาจารย์ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างบรรยากาศด้วย ส่วนความพึงพอใจที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรชุมชนและนักเรียน

5.3.3 การศึกษาผลกระทบของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีต่อครูอาจารย์ นักเรียน

ผลกระทบต่อครูอาจารย์ของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ การปฏิบัติโดยภาพรวมมีผลกระทบอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลกระทบในทางบวก คือ ครูอาจารย์มีระเบียบวินัยดีขึ้น เมื่อโรงเรียนมีบรรยากาศและ

สิ่งแวดล้อมที่ดี ครูมีความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอน ทั้งได้รับความร่วมมือในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นอย่างดี ส่วนที่มีผลกระทบในระดับปานกลาง คือ ความปลอดภัยทั้งร่างกายและทรัพย์สิน มีความรักหวงแหนโรงเรียน เมื่อโรงเรียนอยู่ในบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี

ผลกระทบต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ การปฏิบัติมีผลกระทบต่อนักเรียนค่อนข้างเป็นไปในทางบวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนมีความรักและศรัทธา ห่วงแหน รักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน นักเรียนตั้งใจเรียน มีผลการเรียนดีขึ้น มีจิตใจสดชื่นเบิกบาน และมีความสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้นในโรงเรียน แต่ผลกระทบในระดับปานกลาง ได้แก่ นักเรียนยินดีให้ความร่วมมือในการปรับปรุงดูแลรักษาบริเวณอาคารเรียน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และช่วยประชาสัมพันธ์และรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

5.3.4 การศึกษาปัญหาในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ที่มีต่อปัญหาในเรื่องนี้โดยภาพรวมแล้ว การปฏิบัติมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว ด้านกายภาพมีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คือ สถานที่ตั้งโรงเรียนไม่เหมาะสม ห้องเรียนขาดแสงสว่างและอากาศไม่ถ่ายเท มีมลภาวะรอบ ๆ โรงเรียน รวมทั้งการตกแต่งห้องเรียน อาคารเรียน บริเวณโรงเรียนไม่ร่มรื่น สวยงาม และเรียบร้อย ส่วนทางด้านวิชาการปัญหาในการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่น ขาดอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ห้องสมุดขาดหนังสือและที่อ่านไม่พอเพียงกับความต้องการของนักเรียน บอร์ดจัดนิทรรศการไม่พอเพียง และไม่มีการจัดการสอนซ่อมเสริมกับจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในช่วงเวลาอิสระ ด้านการบริหารและการจัดการ มีปัญหาในการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ขาดคนรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศ งบประมาณในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนน้อยเกินไป และขาดการประชาสัมพันธ์กับชุมชนในการขอความร่วมมือและสนับสนุน เป็นต้น

5.3.5 การศึกษาสภาพการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียน

ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารการจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีการปฏิบัติค่อนข้างในระดับมากดังนี้ ด้านกายภาพ ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียนในการปรับปรุงดูแลรักษาบริเวณโรงเรียนและอาคารเรียน ด้านวิชาการ ได้แก่ นักเรียนได้รับการแนะแนว

กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเรียนต่อ และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ กับโรงเรียน และด้านการบริหารจัดการ เช่น การร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนทุกครั้ง ผู้ปกครองรับรู้ อนุญาต และให้การสนับสนุน การรับฟังคำชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและร่วมในกิจกรรมที่ทางงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น

5.3.6 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ความพึงพอใจตามความคิดเห็นของนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งสามด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารจัดการ ความพึงพอใจในระดับมากของด้านกายภาพ ได้แก่ การปรับปรุงบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม ร่มเย็น เป็นบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนการสอน พื่อใจในความผูกพันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และมีการจัดสถานที่ต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียน เช่น สนามกีฬาต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ คือ ครู นักเรียนมีสถานที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้ และพักผ่อนภายในโรงเรียน การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาทางวิชาการในระยะยาว ๆ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ และการจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือในหมวดวิชาต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่เสมอ สำหรับความพึงพอใจในระดับมากของด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดให้ครูอาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดงาน และรับผิดชอบต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม การวางแผนฯ การเอาใจใส่ต่อการบริหารงานของผู้บริหารในด้านการจัดบรรยากาศในโรงเรียน และจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5.4 อภิปรายผล

5.4.1 สภาพการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีด้วยกันสามด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านกายภาพ (2) ด้านวิชาการ และ (3) ด้านการบริหารจัดการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ในภาพรวม พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่น ด้านกายภาพ มีการปฏิบัติมาก ได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาบริเวณโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น ความเอาใจใส่ในการตกแต่งอาคารเรียน เพื่อความร่มรื่น สวยงาม เรียบร้อย และการจัดห้องเรียนให้มีแสงสว่างพอเพียง อาคารถ่ายเทได้สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณเพ็ญ คเนจร ณ อยุธยา (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้แบบอาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่าแสงสว่างในอาคารเรียน การถ่ายเทอากาศได้ดี อาคารสะดวกต่อการรักษาความสะอาด ถูกสุขลักษณะค่อนข้างมาก ทาง

ด้านวิชาการ ได้พบว่ามีปฏิบัติมาก ได้แก่ การจัดการแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียนเป็นประจำอยู่เสมอ มีการจัดประชุม อบรมจริยธรรม และความประพฤติของนักเรียน มีการสอนซ่อมเสริม สอนแทน จัดกิจกรรมในคาบอิสระ ให้ขวัญกำลังใจต่อนักเรียนที่มีความสำเร็จในกิจกรรมทางวิชาการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ นามตันทอง (2534) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องบรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ พบว่า บรรยากาศในด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการมีการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่ง และดูแลห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนการสอน ส่วนด้านการบริหารการจัดการ พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ การจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน จัดให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ตลอดทั้งการดูแลสวนครัว สวนหย่อม อาคารเรียน สวนป่า สวนสมุนไพร อุทยานหนังสือ เป็นต้น

5.4.2 การศึกษาความพึงพอใจของครูนักเรียนต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ มีความคิดเห็นถึงความพึงพอใจของครูนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแยกแต่ละด้าน ดังนี้ ในด้านทางกายภาพ มีการจัดบริเวณอาคารสถานที่ให้นักเรียนจัดกิจกรรม เช่น สนามกีฬาต่าง ๆ นอกนั้นก็ปรับปรุงบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม ร่มรื่น เป็นบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนการสอน ด้านวิชาการ การจัดสถานที่ให้ครู นักเรียนมีสถานที่ในการศึกษาหาความรู้และพักผ่อน นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ และอำนวยความสะดวกทางวิชาการ การเรียนการสอนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับสรุปผลการวิจัยต่างประเทศกับผลกระทบของบรรยากาศทางการเรียนการสอนในห้องเรียนของ ธำรงศักดิ์ หมั่นจักร (2522) จากองค์ประกอบที่ 3 จาก 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน ที่เริ่มต้นตั้งแต่การวางแผน การเตรียมบทเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เป็นต้น ส่วนทางด้านบริหารการจัดการ ก็มีความพึงพอใจในระดับมากเช่นเดียวกัน คือ การเอาใจใส่ต่อการวางแผนงานจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร รวมทั้งการจัดที่พักให้กับครูอาจารย์

5.4.3 การศึกษาผลกระทบของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีต่อครูอาจารย์ นักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์โดยภาพรวมมีผลกระทบค่อนข้างมาก แต่เป็นผลกระทบในทางบวก เช่น ครูอาจารย์มีระเบียบวินัยดีขึ้น ได้รับความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอน และได้รับความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธำรงศักดิ์ หมั่นจักร (2522) ได้สรุปการวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับผลกระทบของบรรยากาศทางการเรียนการสอนในห้องเรียน พบว่า ครู นักเรียนทำงานร่วมกัน ตั้งแต่การเตรียมบทเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นอย่างดี

และสอดคล้องกับกรมการฝึกหัดครู (2529) ได้วิจัยเกี่ยวกับโครงการสภาพแวดล้อมห้องเรียนของกรมการฝึกหัดครู พบว่า สิ่งที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวแปรบริบท เช่น ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นต้น ส่วนผลกระทบต่อนักเรียนมีผลกระทบอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เช่น นักเรียนมีความรัก และศรัทธา ห่วงแหน รักษา ทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน มีจิตใจสดชื่นเบิกบาน และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธีระ ฤทธิเจริญ และคณะ (2526) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในห้องเรียน พฤติกรรมของครูและพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า (ในส่วนหนึ่งของการวิจัย) สภาพแวดล้อมของห้องเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของครู ทักษะของครู และพฤติกรรมในชั้นเรียน

5.4.4 การศึกษาปัญหาในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จากผลการศึกษาสภาพในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่กล่าวมา ได้มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผลกระทบที่ตามมา คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดบรรยากาศฯ จากผลการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง พบว่าสภาพของปัญหาโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่มีปัญหาในระดับน้อยได้แก่ สถานที่ตั้งของโรงเรียนไม่เหมาะสม ห้องเรียนขาดแสงสว่าง และอากาศไม่ถ่ายเท มีมลภาวะรอบ ๆ โรงเรียน จากปัญหาดังกล่าวซึ่งก็ถือว่าไม่มีผลกระทบต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเลย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรรณเพ็ญ กเนจร ณ อยุธยา (2521) เกี่ยวกับการวิเคราะห์การใช้อาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า แสงสว่างในอาคารเรียน การถ่ายเทอากาศ อาคารสะดวกต่อการรักษา ความสะอาดถูกสุขลักษณะค่อนข้างมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิรติ จันทรมณี (2537) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ตามทฤษฎีของผู้บริหารโรงเรียนมีอยู่ในระดับต่ำ

5.4.5 การศึกษาสภาพการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียน จากผลการศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน จากการจัดสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่นักเรียนได้รับโดยตรง และมีผลต่อการเรียนการสอนนั้น พบว่าทางโรงเรียนได้จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และมีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน คือ กายภาพ วิชาการ และด้านการบริหารการจัดการ แต่ก็มีปฏิบัติในด้านต่างๆ ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน ในการปรับปรุง ดูแลรักษาบริเวณโรงเรียน และอาคารเรียน การแนะแนวกิจกรรมการเรียนการสอน และการร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนก็ได้

รับการสนับสนุนการรับรู้ การอนุญาตจากผู้ปกครองนักเรียนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ นามตันทอง (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องบรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในบรรยากาศด้านกายภาพ และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและด้านการบริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็มีระดับการปฏิบัติในระดับสูง เช่น การสร้างสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจ หรือให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัด ตกแต่ง และดูแลรักษาห้องเรียน ประกอบกับการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้แก่ผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

5.4.6 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.60 ซึ่งถือว่ามีความพึงพอใจในระดับมากทั้ง 3 ด้าน เช่น ความพึงพอใจทางด้านกายภาพ ได้แก่ การปรับปรุง บริเวณโรงเรียนให้สวยงาม ร่มเย็น เป็นบรรยากาศที่ดี พื่อใจความผูกพันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และจัดสนามกีฬาต่าง ๆ ให้พอเพียงต่อความต้องการของนักเรียน ด้านวิชาการมีความพอใจระดับมาก กับการมีสถานที่ให้ครู นักเรียน ได้ศึกษาหาความรู้ พักผ่อน สร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อการพัฒนาทางวิชาการในระยะยาว นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสร้างบรรยากาศฯ ตลอดทั้งมีการประชุมปรึกษาหารือในหมวดวิชาต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่เสมอ ส่วนความพึงพอใจในด้านการบริหารการจัดการในระดับมาก ได้แก่ ครูทุกคนมีส่วนร่วม กำหนดงาน วางแผนฯ เอาใจใส่และรับผิดชอบต่อการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่างศึกดี หมั่นจักร (2522) ที่ได้สรุปผลการวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับผลกระทบของบรรยากาศในทางการเรียนการสอน จากองค์ประกอบ 4 ประการ คือ องค์ประกอบด้านความร่วมมือ ด้านพฤติกรรมของครูที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน ด้านความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน และด้านความรู้สึกและเจตนาต่อโรงเรียน

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับกรมสามัญศึกษา

- 1) ควรกำหนดนโยบายการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ถือปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการแข่งขัน
- 2) ควรมีการติดตามและประเมินผลการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ระดับกรม เพื่อเป็นการให้ขวัญและกำลังใจ
- 3) ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับด้านการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้กับทุกโรงเรียนตามขนาดและความเหมาะสม

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น

- 1) ควรสนับสนุนและจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น พืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ
- 2) ควรติดตามและประเมินผลการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสม่ำเสมอ และอย่างต่อเนื่อง
- 3) ควรจัดหางบประมาณพิเศษสนับสนุนแต่ละโรงเรียนให้จัดบรรยากาศเพื่อเสริมสร้างการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 4) ควรจัดให้มีการประกวด และแข่งขันเพื่อเป็นการให้ขวัญและกำลังใจในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

5.5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

- 1) ควรให้ความสำคัญกับชุมชนเพื่อความร่วมมือในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมขึ้นในโรงเรียน
- 2) ควรมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคณะ สี หรือระดับห้องเรียน รับผิดชอบเป็นสัดส่วนในการดูแลรักษาสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- 3) ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพท้องที่ และใช้เงินงบประมาณให้เหมาะสม
- 4) ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย และแผนการจัดต่อครู และนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย

5.5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาเปรียบเทียบในลักษณะเดียวกันนี้กับสถานศึกษาต่างสังกัด
- 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเขตเมืองกับเขตชนบท
- 3) ควรศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้ในเขตจังหวัด ที่อยู่ในเขตการศึกษาอื่น

